

KNJIŽEVNOST.

Milan Pušelj: **Brez zarje**. V Ljubljani 1912. Založil L. Schwentner. Natisnila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. 80. 176 str., broš. K 2.—, eleg. vez. K 3.—. Gospod Milan Pušelj je pisatelj — a umetnik baš ni. Manjka mu velikih idej pa tudi umetniško ustvarjajoče sile. Za svoje črtice, novelice, povesti jemlje sujete iz vsakdanjosti in jih po vsakdanje, tupatam celo nekam dolgočasno oblikuje. V knjigi „Brez zarje“ ima pet novelic, povzetih iz temnih strani življenja. Najboljša je nemara ona z naslovom „Pokojnik“, dasi ne dela časti nežnemu spolu. Tudi „Črna lilija“ ne; najmanj pa nam ugaja dekle v povesti „Narasle so vode“. To dekle je docela neokusno in človek premisslja, če je v življenjski realnosti res kaj takih kme-

eno daljšo povest za ljudstvo „Grajski lovec“ (Spisal Janko Bajdè) in dvoje kratkih črtic: „Prvi bolnik“ ter „Konec celjskih grofov“. —

Berilo za ponavljalne, oziroma za kmetijsko-nadaljevalne šole. Sestavil Ljudevit Stiasny. V c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju. 1912. Cena K 1.50.

Že dolgo zaželjena knjiga! Lahko smo je veseli. S svojo ne samo bogato, temveč tudi skrbno in globoko premišljeno, izbrano vsebino bode izvrstno služila v ponavljalni, oziroma v kmetijsko-nadaljevalni šoli, pa tudi v poznejšem življenju. Lepih naukov in navodil ali vsaj pojasnil nam nudi za najrazličnejše življenjske položaje. Kakó duha povzdigujoča in bodrilna so berila v I. delu „Bog“ (zlasti „Češčenje

VULKANIČNO ŽRELO PODMORSKEGA OGNJENIKA
BLIZU OTOKA TRINIDAD.

tiških deklet ali ne. „V temi“ je dijaški motiv — pri vsej tragičnosti, ki bi jo rad izvabil iz njega pisatelj, skoraj — smešen. „Splavljenci“ pa komaj da spadajo pod naslov „Brez zarje“. To je pred vsem karikatura županskega urada, kakoršnih menda tudi ni več — na čast našim županstvom! Semtertja vleče pisatelja na lascivno plat; te vrste reklama v lepi knjigi je za pametne ljudi vendar že — odurna! Ko sem prebral celo knjigo, mi je nehoté brnel po ušesih nekoliko izpremenjeni verz iz Izaija (9, 3): *Multiplicasti libros et non multiplicasti laetitiam!*

Dr. M. Opeka.

Gorenjska knjižnica. 4. zvezek. Ponatis iz „Gorenjca“. Cena 30 vinarjev. V Kranju 1912. Izdaja, zalaga in tiska „Tiskovno društvo“ v Kranju. Ima

Matere Božje — naš narodni ponos“, „Četrta zapoved“! — Kaj naj ukrenemo v danem odločilnem življenjskem slučaju, nam kažejo berila v II. delu „Na različnih potih življenja“ („Življenje ni praznik“, „Plemeniti brat“, „Pogumna dekla“ i. t. d.). — III. del „Zdravo telo je najboljšo blago“ govori o boleznih, varovanju zdravja in o prvi pomoči v nezgodah. V tem delu pogrešamo črtic o plavanju, drsanju, kole-sarjenju, o mladinskih igrah i. t. d. Ali bi ne bilo primerno, izdati v nadomestilo posebno brošuro o športu, ki današnji dan že veselo cvete tudi po vaseh in katerega vrlin vendar ne moremo prezreti! — Prepotreben je IV. del „Naš največji sovražnik“, ki ima svojo ost naperjeno proti kralju alkoholu. — V. del „Iz gospodarstva“ slavi in povzdiguje kmetij-